

Bültenimizin 109. Sayısında Şubemiz Üyesi Elektrik Mühendisi **Ali Rıza ÖZCAN** 'ı konuk ettik.

40 yıl nasıl geçti? Kendinizi yaşamınızdan kesitler ile anlatır mısınız?

Bu soruyu cevaplamak çok kolay; çünkü çok çabuk geçti. Şimdiki adı Yıldız Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden Eylül 1972' de mezun oldum. Ben ilkokul eğitimimi Bilecik İli Bozüyük İlçesi'ne bağlı olan Bozalan Köyü'nde tamamladım. Eğitimime ortaokuldan sonra ara verdim. Daha sonra benden bir küçük olan kardeşim ile beraber lise ve üniversite eğitimimi tamamladım. Köylü bir ailenin iki çocuğunun İstanbul'da beraber okumasının ne kadar zor olduğunu tahmin edersiniz. Bu nedenle, üniversiteden mezun olunca hemen çalışma hayatına başlamam gerekiyordu.

Mezuniyet Belgemi aldıktan sonra, özellikle resmi kurumlara iş müracaatlarım oldu. 1970 yılında DSİ I.Bölge Müdürlüğü Karacabey İşletmesi'nde staj için geldiğimde Bursa'yı ilk defa görmüştüm ve çok beğenmiştim. İşte o an yaşayacağım şehrin Bursa olmasına karar verdim.

İş müracaatlarım arasında olan TEK Köy Elektrifikasyonu Daire Başkanlığı atamamı Bursa 3. Bölge emrine yaptı ve 3 Şubat 1973 yılında adı geçen kurumda iş hayatıma başladım. 3 ay proje servisinde çalıştıktan sonra emanet ekiplerden sorumlu mühendis olarak şantiye hayatım başladı.

Bu süreçte birçok köye ilk enerjiyi verdiğimiz zaman, vatandaşların bize olan ilgileri, duyguları ve sonrasındaki ikramlarını hiçbir zaman unutamam. Bunlardan bir tanesini sizlerle paylaşmak isterim:

Şebekesini yaptığımız köylerden biri olan, Bursa Mustafakemalpaşa İlçesi Karaorman Köyü'nde, tesisin geçici kabul heyeti başkanlığına Faruk BAYKAL Bey atanmıştı. Öğle üzeri adı geçen köye ulaştık ve tesisi gezdikten sonra şebekeyi besledik. Muhtarlık Odası'nda tutanaklar hazırlanıp imzalandıktan sonra çaylarımızı içiyorduk. Bu esnada Muhtar ve Köylüler kendi aralarında hararetle bir şekilde Çerkezce konuşuyorlardı. Kendisinin de Çerkez olduğunu bildiğim Faruk Bey'in kulağına eğilerek "Ne konuşuyorlar" diye sorduğumda, "Kesilen kurbanı bize parçalayıp mı yoksa fırında pişirip sonrasında ikram mı edelim?" diye tartıştıklarını söyledi. Bizde "bu kurbanı köyde ihtiyaç sahiplerine dağıtırsınız, böylesi çok daha iyi olur" diyerek teşekkür ettiğimizde, içimizde bir Çerkez olduğunu anladılar.

2 senelik çalışmamdan sonra, 3,5 aylık kısa dönem askerlik hizmetimi yerine getirdim. Yasa gereği bu dönemde ücretsiz izinli sayıldığımızdan,

askerlik sonrasında gene aynı kurumda çalışmaya devam ettim.

1977 yılında, eşimle evlendim. 10 Eylül 1977 tarihinde istifamı vererek, Bursa' da Sönmez Holding bünyesindeki ASF Dokuma ve Boya Fabrikası'nda çalışmaya başladım. Bir önceki işimde şebeke konusunda, yeni işimde de elektriğin işletme ve kumanda sistemleri hakkında bilgi sahibi oldum. Ayrıca bu işletme beni elektriğin her dalı ile ilgili piyasa insanları ile ilişkilerimi artırdı. Tabi bu durumdan ileriki çalışma hayatımda bir hayli yararlandım.

Çalıştığım tesisin mevcut 2000 kVA trafosunun projelendirilmesini ve uygulamasını AEG Firması yapmış, yeni 1250 kVA güç ilavesi gerekiyordu. Geçmişten edindiğim tecrübe ve AEG Firmasına ait olan mevcut projelerinden yararlanarak ilave tesisin projesini ve hatta uygulamasını kendi elemanlarımız ile yaptık. Tesis devreye aldığımızda Yönetim Kurulu'nun bana olan tutumu epey farklılaşmıştı. Çünkü o dönem enerji kesinti ve kısıntılarından epey sıkıntılı günler yaşanırken salt TOFAŞ Fabrikası'nı besleyen hatta saplama girerek, bu hattan enerji alınmasını, projelendirip işi realize etmiştim.

Tüm bunlar benim mesleğim ile ilgili özgüvenimi arttırdı ve Mayıs 1981 yılında istifamı vererek serbest çalışma hayatıma başladım. 1991 yılına kadar müşteri portföyüm özel sektördü. 1991 yılında, daha önce çalıştığım kurumdan ilk resmi işimi alarak, Firmam olarak resmi taahhüt işlerine ağırlık verdik. Özellikle bu dönemlerde Enerji Nakil Hatları projelendirme ve uygulamasında ileri düzeyde işler yaptık. Bursa Bölgesi'nde Teleferik Sistemi kurarak Enerji Nakil Hattı Direk ve diğer müştemilatının montajını firmam gerçekleştirdi. Resmi işlerimizi tamamen bıraktıktan sonra, özel sektördeki eski müşterilerimizin konumuzla ilişkili işlerini yaparak, serbest mühendislik çalışmalarına firmamla devam etmekteyim.

Odamızla tanışmanız nasıl oldu. Siz Şubemizin çalışmalarında yer alan bir üyemiz olarak EMO'yu yorumlayabilir misiniz?

1960 yılı anayasası, ülkemiz insanının birey olmasında büyük katkısı olmuştur. İşçi ve mesleki örgütlenmenin önünü açmıştır. Bunu çok önemsiyorum. Yukarıda bahsettiğim ilk iş müracaatlarında istenen belgelerin içinde Oda Kayıt Belgesi de vardı. Ankara İhlamur Sokak'taki Genel Merkez'de 3812 no ile Oda'ya kaydımı yaptırdım. İlk tanışıklığım böyle oldu. 1975 yılının muhtemelen Nisan ayı içerisinde Bursa Belediyesi Elektrik İşletmesi'nde çalışan meslektaşımız Hızır BAŞ telefon ile arayarak "Temsilci seçimi var, seni ve arkadaşlarını bekliyorum" dedi.

Bursa bir temsilcilik olduğunu ve Bursa Belediyesi Elektrik İşletmesi Müdürü İsmail OKAT'ın temsilci olduğunu o telefon ile öğrendim. Hemen bir kulis ile bize bağlı olan Balıkesir ve Çanakkale Baş Mühendislikleri'ndeki ve Şebeke Tesis' teki arkadaşları toplayarak seçimi biz organize ettik. Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nda yapılan seçimde Divan Başkanı'na Nadir BAŞ Bey'i ve Temsilciliklere de Gündoğdu SAYMAN, Necmettin ÇAMLI ve İsmail ÖZSUMAN Beyleri seçtik. İkinci tanışmam ise bu vesile ile oldu. Bu dönemde askere gitmek zorunda olduğum için yönetime giremedim fakat odayla olan ilişkim hep devam etti.

Şahsı görüşüm, EMO' nun sadece meslek örgütü olmadığı, bunun dışında kamu yönünün de olduğudur. Bir taraftan üyelerinin özlük haklarını, menfaatlerini koruyup mesleki bilgilerini artırılması yönünde görev üstlenirken; diğer taraftan da ülke çıkarları konusunda politikalar üretmek, toplumu bilgilendirmek gibi asli görevi olduğuna da inanıyorum. TOBB bünyesindeki odalar içerisinde EMO en üst düzeyde politikalar üreten oda olmuştur ve olmaya devam etmelidir.

Önce kamuda sonra da serbest olarak hizmet üreten mesleğimizin duayenlerindensiniz, genç meslektaşlarımıza önerileriniz neler olur?

Üniversitelerdeki eğitim kalitesi maalesef ki her geçen gün daha kötüye gitmektedir. Tabi ki bu hususta bazı belli başlı köklü üniversiteleri tenzih etmek lazım. Bu nedenle genç arkadaşlarımız mezun olduklarında teorik olarak zayıf yetişmektedirler. Bu noktada, genç arkadaşlarımız bu açıklarını mutlaka kapatmaları gerekmektedir. Çünkü teorisi bilinen bir konunun pratiğe aktarılması gayet kolay ve çabuk olacaktır. Meslekleri ile ilgili sürekli kendilerini geliştirmeye çalışmaları gerekmektedir. Bunun içinde soru sormaktan hiçbir zaman çekinmesinler.

Üniversitede çok sevgi ve saygı beslediğim değerli Hocam Kemal HALICI' nın şu sözünü unutmasınlar;

"Biz size anahtar vermeye çalışıyoruz. Anahtarı almak, kapıyı açmak sizin elinizde". Yani **iyi mühendis neyi, nerede, nasıl bulacağını bilen mühendistir.**

Ülkemizin ve Bursa' nın enerji sorunlarına yönelik yorumlarınız ve önerileriniz neler olur?

Ülkemiz bir tarafından Doğu ve Ortadoğu Kültürü, diğer taraftan da Avrupa Kültürü ile çevrilmiştir. Dolayısı ile komşularımızın yaşam tarzı ve biçimleri insanımıza yansımaktadır. Özellikle 1980'li yılların II. yarısından sonra enerji politikaları, kolaycılığı ve kapilatist düzen savunuculuğunu benimsemiştir. Bu nedenle de elektrik enerjisi üretimi doğalgaz ağırlıklı olmuştur. Cari açığın büyük bir bölümünü enerji girdileri teşkil etmektedir. Son günlerde Linyit Kaynağı'na dönüş eğilimi görülmektedir. Doğrusu budur. Bursa ile ilgili ise Orhanlı ve Keles Linyit Yatakları halen atıl vaziyettedir.

Üretimden dağıtıma özelleştirilmeye başlayan sektörümüzün geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Büyük Önder Atatürk ve arkadaşları yönünü batıya çevirmişlerdir. Birçok konuda batıdan örnekler almışlardır. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra devreye giren sanayi kuruluşları (Basma Fabrikaları, Şeker Fabrikaları, Karabük Demirçelik vs. gibi işletmeler); hem üretimleri hem de kalifiye eleman yetiştirmeleri yönünde büyük hizmetleri vardır. Bursa Merinos Fabrikası'nda tekstil sektörünün Bursa'daki gelişimini sağlayan bir okuldur.

Özet olarak, jeopolitik konumdaki müessese ve işletmeler Devletin elinde olmalıdır. Ancak işlevlerini tam olarak yerine getirmek kaidesiyle.

Siz son yıllarda meslek dışında farklı bir işkolunda işletmecilik yapıyorsunuz. Nasıl oldu da farklı bir alanda tesis kurup işletmecilik yapıyorsunuz. Biraz anlatıp karşılaştırma yapabilir misiniz?

Daha önce bahsettiğim gibi, 1968-1972 yıllarında benden bir küçüğüm olan kardeşimle köylü bir ailenin çocukları olarak İstanbul'da okumak kolay değildi. Bizde yaz ve dönem arası tatillerde, üniversiteden boşta kalan zamanlarımızda gerçek anlamda ırgatlık yaptık. Babam ilkökul mezunu olmasına rağmen okumayı ve okuyanı çok severdi. Köye gelen her memur veya öğretmen babamın ayranını, çayını ya da kahvesini içerdi. 1979 yaz döneminde Tarım İlçe Müdürlüğü elemanları köye her gelişlerinde tavukçuluktan bahsederdiler, konunun o kadar zor olmadığı yönünde bizi ve özellikle babamı ikna etmeye çalışırlardı. Önce biz sonra babam ikna olduk. Boş duran küçükbaz hayvanların ahırını tamir ederek 100 tavukluk kümes haline getirdik. Babamın isteğiyle bu kümesi ertesi yıl 650 tavuğa çıkardık. Ancak günde 500 adet yumurta üreten bu ufak tesisin, haftalık 3500 adet yumurtasının yöremizde pazarlanması mümkün olmadı. Bizde kardeşimle birlikte sanduka yaptırarak, hafta sonları yumurtaların bir kısmını İstanbul'a getirerek, Aksaray'daki bakkal ve şarküterilerde pazarlamaya başladık. Bu nedenle, uğraş verdiğim bu sektöre bu zamandan aşinalığım var.

Üniversiteyi bitirdikten sonra babam bu işlerden uzaklaştı ve bu işte burada bitti. Kardeşim Bursa İznik İlçesinde öğretmenlik yaparken, dönemin iktidarlarına ters gelen TÖB-DER üyeliği ve yöneticiliği sebebi ile birkaç yılını tayinlerle geçirdi ve 1982 yılında istifa ederek ayrıldı. Bilecik İli Bozüyük İlçesi'ne bağlı Bozalan Köyümüzde 6000 tavuk kapasiteli bir tesis kurdu. 1999 yılına gelindiğinde hayvan sayısı 36000 adete ulaştı.

Dünyadaki teknolojik gelişmelere paralel olarak bu sektörde de yenilikler gerekiyordu. 1999 yılında belli bir sermaye koyarak konuya bende dahil oldum. Şu anda 180000 adet tavuk yumurtası tesisi, 55000 adet civciv büyüme tesisi, 150 adet büyük baş besi tesisimiz ile 10 ton/sa kapasiteli yem üretim tesisimiz mevcut. Yıllık üretimimiz 45 milyon yumurta civarında. Üretimin büyük çoğunluğunu ihraç ediyoruz. 2012 yılında 29 milyon adet yumurta ihraç ederek, 2,6 milyon dolar girdi sağlandık.

İnsanlarımızda mesleğine karşı doyum olduğu kanaatindeyim. Ülkemiz insanının mesleğini has bel kader seçtiğini düşünmekteyim. Ama ben mesleğimi isteyerek seçtim, mesleğimi seviyorum ve severek yapıyorum. Diğer sektöre gelince canlı hayvanla uğraşmak zordur. Zira kendim için gerekli günlük enerji, protein ve vitamin ihtiyacını bilmiyorum ve öğrenmekte aklıma gelmedi. Lakin bir tavuğun yaşına göre ihtiyaçlarını biliyor ve buna göre yem yapıyoruz.

Günümüzde üretimin matah olmadığı bir gerçek. Önemli olan üretilen malın iyi pazarlanması. Bu işe ilk girdiğim yıllarda, Hürriyet Gazetesi Ekonomi Sayfası Yazarı Ege CANSIN köşe yazısında şöyle bir ifade kullanmıştı; **"ürettiğini satma, sattığını üret"**. Bu benim de, benimsediğim bir ifadeydi. Yine bir aile şirketi üzerinden, üretimimizin bir kısmı ile anlaşmalı üretimini yaptırdığımız kümeslerden alınan yumurtaları (900.000 Adet/hafta) Bilecik Merkez ve tüm ilçelerine, Eskişehir ve İnegöl marketlerine servis yaparak tüketmekteyiz.

Bültenimize konuk olduğunuz için teşekkür ederiz.